

ISTORIJOS ŠALTINIŲ TYRIMAI

4

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS
VILNIAUS UNIVERSITETAS

ISTORIJOS ŠALTINIŲ TYRIMAI

Sudarė
Artūras Dubonis

4

VILNIUS 2012

Knygos leidybą finansavo
LIETUVOS MOKSLO TARYBA
NACIONALINĖ LITUANISTIKOS PLĖTROS 2009–2015 METŲ PROGRAMA
Sutartis Nr. LIT-5-33

Redaktorių kolegija:

Darius Antanavičius
(*Lietuvos istorijos institutas*)

Darius Baronas
(*Lietuvos istorijos institutas*)

Zenonas Butkus
(*Vilniaus universitetas*)

Artūras Dubonis (pirmininkas)
(*Lietuvos istorijos institutas*)

Mathias Niendorf
(*Kylio universitetas*)

Rimvydas Petrauskas
(*Vilniaus universitetas*)

Irena Valikonytė
(*Vilniaus universitetas*)

Visi leidinio straipsniai recenzuoti dviejų mokslininkų

TURINYS

<i>Artūras Dubonis</i>	
Pratarmė	9
<i>Straipsniai</i>	
<i>Grzegorz Białyński</i>	
Surwiłowie. Przykład kariery Litwinów w Prusach	13
The Survila family. An example of lithuanians' career in Prussia. <i>Summary</i>	43
<i>Roman Anatol'evich Bespalov</i>	
Литовско–одоевский договор 1459 года: обстоятельства и причины заключения	45
The Lithuanian-odoyev treaty of 1459: reasons and circumstances surrounding its signing. <i>Summary</i>	62
<i>Laimontas Karalius</i>	
Kam reikalingos valdovų privilegijos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje? Lucko miestiečių 1469 m. Kazimiero Jogailaičio privilegijos dėl naujų muitų draudimo Voluinėje teisinis, politinis ir ekonominis kontekstas 1469–1547 m.	63
Who needed sovereign's privileges in The Grand Duchy of Lithuania? Legal, political and economic context of the privileges regarding the ban on the new customs duties in Volhynia issued by Casimir IV Jagiellon to the citizens of Lutsk in 1469 (the period from 1469 to 1547). <i>Summary</i>	90
<i>Irena Valikonytė</i>	
Priešteisminių dokumentų funkcijos ir likimas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XVI a. viduryje: šaukimų registravimo žurnalai	93
Functions and fate of pre-court documents in The Grand Duchy of Lithuania in the mid-16th century: summons registration journals. <i>Summary</i>	107
<i>Raimonda Ragauskienė</i>	
XVI a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų archyvo atvejis: Dubrovnos linijos Hlebavičių dokumentų aprašai Lietuvos Metrikoje	109
The case of the noblemen's archive in The Grand Duchy of Lithuania in the 16th century: document inventory of the Dubrovna line of the Hlebowicz family in the Lithuanian Metrica. <i>Summary</i>	131

<i>Darius Antanavičius</i>	
„Cnotliwy Litwin“ (1592 m.) autorius ir teksto šaltiniai	133
The author and sources of the text of <i>Cnotliwy Litwin</i> (1592). <i>Summary</i>	153
<i>Darius Antanavičius</i>	
Originalių Lietuvos Metrikos XVI a. knygų sąrašas	157
The list of the original Lithuanian Metrica books of the 16th century.	
<i>Summary</i>	185
<i>Agnė Railaitė</i>	
Šveikauskų genealoginė savimonė	187
Genealogical identity of the Šveikauskas family. <i>Summary</i>	204
<i>Jonas Drungilas</i>	
Pastabos dėl lenkiškos rašybos Lietuvos Metrikos Užrašymų knygose XVI a. pabaigoje–XVIII a. antrojoje pusėje (remiantis Lazdijų ir Simno miestų aktais)	207
Remarks regarding the polish orthography in the books of inscriptions of the Lithuanian Metrica in the late 16th – second half of the 18th century (based on the acts of Lazdijai and Simnas towns). <i>Summary</i>	229
<i>Diskusija</i>	
<i>Aivas Ragauskas</i>	
Žingsnis pirmyn, du atgal? Dėl 1657–1662 m. Vilniaus miesto Tarybos aktų knygos publikacijos	231
One step forward, two steps back? Regarding the publication of the Vilnius book of acts of 1657–1662. <i>Summary</i>	260
<i>Šaltinių publikacijos</i>	
<i>Inga Ilarienė</i>	
Nuorašai ne lotynų kalba Lietuvos Metrikos knygoje Nr. 525: 1491 m. Valmieros sutartis	261
Nichtlateinische Abschriften im Buch der Litauischen Metrik N. 525: der Vertrag Von Valmiera 1491. <i>Zusammenfassung</i>	284
<i>Zenonas Butkus, Magnus Ilmjärv</i>	
JAV ambasadoriaus Maskvoje Džozefo E. Deiviso 1937 m. vizito į Baltijos šalis ir Suomiją ataskaitos	285
Reports on the visit of the United States ambassador to Moscow Joseph E. Davies to the Baltic States and Finland in 1937. <i>Summary</i>	312

Anotacijos. Recenzijos

D. Kołodziejczyk, <i>The Crimean Khanate and Poland–Lithuania: International Diplomacy on the European Periphery (15th–18th Century): A Study of Peace Treaties Followed by Annotated Documents. (The Ottoman Empire and its Heritage. Politics, Society and Economy</i> , edited by S. Faroqhi, H. İnalçık and B. Ergene, volume 47), Leiden etc.: Brill, 2011. – XXXVIII, 1098 p., facs. XVII, 2 žemėlapiai – (Eglė Deveikytė)	313
J. Tęgowski, <i>Rodowód kniaziów Świdnickich do końca XVI wieku</i> (Biblioteka Genealogiczna, t. 9), Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2011. – 220 p., lent. – (Rimvydas Petrauskas)	324
Žemaičių vyskupo Kazimiero Paco 1675–1677 m. sudaryti vizitacijų aktai = <i>Acta visitationum sub domino Casimiro Pac episcopo Samogitiae anno 1675 et 1677 conscripta</i> , parengė M. Paknys (serija: <i>Fontes Historiae Lituaniae, Lietuvos istorijos šaltiniai</i> , t. 10), Vilnius: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 2011. – XIII, 981 [1] p. – (Darius Baronas)	328
Žemaičių vyskupijos vizitacijų aktai (1611–1651 m.) = <i>Acta visitationum dioecesis Samogitiae (A. D. 1611–1651)</i> , parengė L. Jovaiša (serija: <i>Fontes historiae Lituaniae, Lietuvos istorijos šaltiniai</i> , t. 11), Vilnius: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 2011. – 478 p. – (Darius Baronas)	330
Santrumpas	332
Apie autorius	335
Autoriams	337

SANTRUMPOS

AGAD	-	Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
ALM	-	Акты Литовской Метрики
ALS	-	Antrasis Lietuvos Statutas
AR	-	Archiwum Radziwiłłów
ATR	-	Abiejų Tautų Respublika
AZR	-	Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссию
CEV	-	Codex epistolaris Vitoldi Magni Ducis Lithuaniae 1376–1430
GStPK	-	Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz
LC	-	The Library of Congress
LDK	-	Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė
Ldk	-	Lietuvos didysis kunigaikštis
Lk	-	Lenkijos karalius
LM	-	Lietuvos Metrika, Литовская Метрика
LVIA	-	Lietuvos valstybės istorijos archyvas
LVVA	-	Latvijas valsts vēstures arhīvs
MAB RS	-	Lietuvos moksly akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyrius
MDK	-	Maskvos Didžioji Kunigaikštystė
OBA	-	Ordensbriefarchiv
OF	-	Ordensfolianten
OPF	-	Ostpreußische Folianten
PLS	-	Pirmasis Lietuvos Statutas
PSB	-	Polski Słownik Biograficzny
PSRL	-	Полное собрание русских летописей
PUB	-	Preußisches Urkundenbuch
RFA	-	Русский феодальный архив XIV–первой трети XVI века

RGADA	-	Rusijos valstybinis senųjų aktų archyvas, Российский государственный архив древних актов
RIB	-	Русская историческая библиотека, издаваемая императорскою Археографическою комиссию
SIRIO	-	Сборник императорского русского исторического общества
SRP	-	Scriptores rerum Prussicarum
TBK	-	Teismų bylų knyga, -os
TLS	-	Trečiasis Lietuvos Statutas
VKL	-	Великое Княжество Литовское

APIE AUTORIUS

Antanavičius, Darius – dr., vyresn. mokslo darbuotojas, Lietuvos istorijos institutas

adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva

el. p. antanavicius@istorija.lt

Bialuński, Grzegorz – prof., Zakład Historii Krajów Nadbałtyckich w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

adr. Olsztyn, ul. K. Obitza 1, Lenkija

el. p. grzegorz.bialunski@obn.olsztyn.p

Bespalov, Roman A. – Election Commission of the Tula Oblast (Беспалов, Роман

Анатольевич; Избирательная комиссия Тульской области, Rusija

el. p. belev@yandex.ru, gostunsky@gmail.com

Butkus, Zenonas – prof., Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas

adr. Universiteto 7, LT-01513 Vilnius, Lietuva

el. p. zenonas.butkus@if.vu.lt

Drungilas, Jonas – specialistas archeografas, Lietuvos istorijos institutas

adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva

el. p. jons.drungilas@gmail.com

Ilarienė, Inga – specialistė archeografė, Lietuvos istorijos institutas

adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva

el. p. ilinga@gmail.com

Karalius, Laimontas – specialistas archeografas, Lietuvos istorijos institutas

adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva

el. p. karalius@istorija.lt

Ragauskas, Aivas – prof., Lietuvos edukologijos universitetas

adr. Studentų 39, LT-08106, Vilnius, Lietuva

el. p. aivas.ragauskas@vpu.lt

Ragauskienė, Raimonda – prof., vyresnioji mokslo darbuotoja, Lietuvos istorijos institutas

adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva

el. p. raimondrag@yahoo.com

Railaitė, Agnė – doktorantė, Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas, Lietuvos istorijos institutas

adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva

el. p. agnerailaite@gmail.com

Valikonytė, Irena – prof., Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas

adr. Istorijos f., VU, Universiteto 7, 01513 Vilnius

el. p. irena.valikonyte@if.vu.lt